

Riigilõiv kohtusse pöördumisel

Kohtusse pöördumisega kaasnevad reeglina menetluskulud, mis jagunevad kohtukuludeks (riigilõiv, kautsjon, asja läbivaatamise kulud) ja kohtuvälisteks kuludeks (nt menetlusosaliste esindajate/nõustajate kulud).

Riigilõivuks nimetatakse menetlustoimingu tegemise eest seaduse kohaselt Eesti Vabariigile tasutavat rahasummat. Riigilõivuga seonduvat reguleerib [tsiviilkohtumenetluse seadustik](#) [1] (TsMS), [halduskohtumenetluse seadustik](#) [2] (HKMS) ja [riigilõivu seadus](#) [3] [4](RLS).

Riigilõivu tasumine.

Riigilõivu tuleb maksta enne toimingu tegemist ette. Enne riigilõivu tasumist ei toimetata hagi kostjale kätte ega tehta muid vajalikke, tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud menetlustoiminguid. Kui riigilõivu ei ole tasutud, siis määrab kohus tähtaja riigilõivu tasumiseks ja riigilõivu tähtpäevaks tasumata jätmise korral jäetakse avaldus üldjuhul menetlusse võtmata. Riigilõivu tasutakse Rahandusministeeriumi kontodele, mille viited leiad [siit](#) [5].

Riigilõivu tasumisel märgitakse maksedokumendile selle toimingu nimetus, mille eest riigilõiv tasutakse, või viide riigilõivumäära kehtestavale sättele, krediidasutuse kaudu riigilõivu tasumisel ka viitenumber. Riigilõivu tasumisel teise isiku eest märgitakse maksekorraldusele kohtusse pöörduja isiku nimi.

Maksekäsu kiirmenetluse hagimenetluseks ülemineku korral tasutakse hagilt täiendav riigilõiv ulatuses, mis ei ole kaetud maksekäsu kiirmenetluse avalduse esitamiselt tasutud riigilõivuga. Maksekäsu kiirmenetluse hagimenetluseks ülemineku avalduse esitamisel ei võeta asja hagimenetlusse enne, kui olete tasunud vajaliku, puuduoleva riigilõivu.

Riigilõivu suurus.

Tsiviilkohtumenetluses tasutakse riigilõivu lähtuvalt haghinnast [RLS lisa 1](#) [6] järgi või kindla summana. Näiteks tuleb 350 eurose nõude puhul tasuda riigilõivu 75 eurot, 1000 eurose nõude puhul 175 eurot (vt täiendavalt RLS lisa 1).

Näiteks kindla summamana tasutavatest riigilõivudest (vt täiendavalt RLS § 59) hagiavalduse esitamisel abielu lahutamiseks tasutakse riigilõivu 100 eurot.

Hagiavalduse esitamisel põlvnemise tuvastamiseks, kui hagiavaldust ei esitata koos elatisnõudega, tasutakse riigilõivu 40 eurot.

Avalduse esitamisel hagita menetluse korras läbivaadatavas asjas on riigilõiv üldjuhul 50 eurot, kuid hagita perekonnaasjas (nt lapse hooldusõiguse asjad) ja piiratud teovõimega täisealisele isikule eestkostja määramise asjas avalduse esitamisel tasutakse riigilõivu 10 eurot. Samuti võlgniku, tema surma korral pärandvara suhtes pärija või pärandi hooldaja pankrotiavalduse, füüsilise isiku võlgade ümberkujundamise avalduse või töötaja poolt tööandja vastu pankrotiavalduse esitamisel tööõigussuhtest tuleneva nõude alusel tasutakse riigilõivu 10 eurot.

Maksekäsu kiirmenetluse asjas avalduse esitamisel tasutakse riigilõivu kolm protsenti nõudelt, kuid mitte alla 45 euro.

Riigilõivu tagastamine.

Riigilõivu tasunud isikul on teatud juhtudel õigus taotleda riigilõivu tagastamist. Riigilõivu tagastamiseks tuleb taotlus esitada kirjalikult, vorm on kättesaadav [siin](#) [7].

Tasutud riigilõiv tagastatakse näiteks (vt täiendavalt TsMS § 150 lg 1, RLS § 15) enam tasutud osas, kui riigilõivu on tasutud ettenähtust rohkem; kui kohus ei võeta avaldust menetlusse; kui avaldus jäetakse läbi vaatamata (va TsMS § 150 lg 1 p 3 erisuste puhul); kui maksekäsu kiirmenetluse avaldus jäetakse rahuldamata TsMS § 483 lõike 2 punktides 1 ja 2 sätestatud juhul.

Pool menetluses tasutud riigilõivust tagastatakse, kui pooled või hagita menetluse osalised sõlmivad kompromissi; hageja loobub hagist; pooled loobuvad enne esimese astme kohtu otsuse tervikuna avalikkusele teatavaks tegemist apellatsioonkaebuse esitamise õigusest.

Riigilõivu tagastamise nõue lõpeb kahe aasta möödumisel selle aasta lõpust, millal riigilõiv tasuti, kuid mitte enne menetluse jõustunud lahendiga lõppemist.

Riigilõivu tasumisest vabastamine.

Teatud toimingute eest riigilõivu ei võeta – näiteks töötasu nõudmise, töölepingu ülesütleamise tühisuse tuvastamise, elatise nõudmise ning muutmise hagi ja lapse elatisnõudes maksekäsu kiirmenetluse avalduse läbivaatamise eest (vt täiendavalt RLS § 22 lg 1).

Riigilõivu maksmise raskuste puhul on võimalik taotleda menetlusabi (riigipoolne abi menetluskulude kandmiseks). Menetlusabina võib kohus isiku taotlusel (taotluse vorm kättesaadav [siin](#) [8]) muuhulgas määrata, et menetlusabi saaja vabastatakse täielikult või osaliselt riigilõivu maksmisest või võib tasuda riigilõivu osamaksetena kohtu määratud tähtaja jooksul.

Menetlusabi taotlejale antakse menetlusabi (vt tingimused täpsemalt TsMS 18.ptk 6.jagu), kui menetlusabi taotleja ei suuda oma majandusliku seisundi tõttu menetluskulusid tasuda või kui ta suudab neid tasuda üksnes osaliselt või osamaksetena ja on piisav alus eeldada, et kavandatav menetluses osalemine on edukas.

Menetlusabi ei anta avaldajale maksekäsu kiirmenetluses.

NB! Ülaltoodu käsitleb riigilõivuga seonduvat osaliselt, konkreetsete asjaolude puhul võib riigilõiv olla määratud teisiti. Enne kohtusse pöördumist tuleks tutvuda tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja riigilõivu seaduse ning nende võimalike muudatustega või vajadusel pöörduda õigusnõustamisele koos asjakohaste dokumentidega ning konkreetsete asjaolude alusel.

Allikas URL:

<https://www.juristaitab.ee/et/mida-teha-kui-pean-kohtusse-poorduma/riigiloiv-kohtusse-poordumisel>

Lingid:

- [1] <https://www.riigiteataja.ee/akt/106022014015?leiaKehtiv>
- [2] <https://www.riigiteataja.ee/akt/125102012010?leiaKehtiv>
- [3] <https://www.riigiteataja.ee/akt/130122014001?leiaKehtiv>
- [4] <https://www.riigiteataja.ee/akt/129062018040?leiaKehtiv>
- [5] <http://www.kohus.ee/et/riigiloivud/kontod-ja-viitenumbrid>
- [6] <https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1101/1201/5010/lisa1.pdf>
- [7] <http://www.kohus.ee/et/riigiloivud/riigiloivu-tagastamine>
- [8] <http://www.kohus.ee/et/oigusabi/riigipoolne-menetlusabi>

